

ИНТЕРВЮ

**Проф. Магдалена Александрова,
заместник- декан на ФОЗ на Медицински университет - София:**

ТРЯБВА ОБЩЕСТВОТО ДА ПРОМЕНИ ОТНОШЕНИЕТО СИ КЪМ СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ И ДА СЕ УВЕЛИЧИ ЗАПЛАЩАНЕТО НА ТРУДА ИМ

Проф. Магдалена Александрова, д.м., е заместник-декан по учебната част на Факултета по обществено здраве на Медицински университет - София и член на Редакционния съвет на сп. "Здравни грижи" - печатен орган на БАПЗГ.

Работила е като медицинска сестра в Клиниката по гнойно-септична хирургия на Университетска болница "Н. И. Пирогов" (1981-1991) и като старша медицинска сестра в същата клиника (1991-1995). Две години е работила като експерт в отдел "Медицинско образование" на Министерство на здравеопазването (1995-1997 г.). Била е завеждащ на студентската канцелария във Факултет "Сестринско дело" при Медицински университет - София (1997-1998 г.), началник на студентската канцелария (1998-2005 г.) и началник отдел "Студентско обучение" (2005-2015 г.) във ФОЗ на МУ-София.

Проф. Александрова е автор на монографията "Съвременни тенденции в обучението на медицинските сестри". Носител е на наградата на БАПЗГ "За принос в сестринското обучение и образованието".

ОБУЧЕНИЕ И СПЕЦИАЛИЗАЦИИ

- Полувисше медицинско образование - медицинска сестра общ профил (1981 г.)
- Специализация на тема "Проблеми на анестезиологията" (1989 г.)
- Специализация по обществено здравеопазване - Париж (1997 г.)
- Висше образование на образователно-квалификационна степен "Бакалавър" по специалността "Здравни грижи" с професионална квалификация ръководител на здравни грижи и преподавател в Медицински колеж към МУ-София (1998 г.)
- Специализация по обществено здравеопазване - Брюксел (2000 г.)
- Висше образование с образователно квалификационна степен "Магистър" по обществено здраве и здравен мениджмънт, МУ-София (2003 г.)
- Специализация за експерт по оценка и акредитация на лечебни заведения за болнична и диагностично-консултативна дейност (2003 г.)
- Образователна и научна степен „Доктор“ по научната специалност "Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията" (2007 г.)

ИНТЕРВЮ

УЧАСТИЯ В МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

- *Ръководител на проект по Програма ФАР (1993-1998 г.) в две направления:*

1. Създаване на висше образование за ръководни кадри медицински специалисти (старши и главни медицински сестри, акушерки, рехабилитатори).

2. Организация на базисното обучение на медицинските специалисти – медицински сестри, акушерки, рехабилитатори, медицински лаборанти, рентгенови лаборанти, помощник-фармацевти, социални работници, санитарни инспектори, фелдшери, масажисти.

- Административен секретар по Проект "ТЕМПУС - ФАР" АС (2000-2002 г.) с цел разработване на специализации за медицински сестри по обществено здравеопазване, оперативна и превъзточна техника, реанимационни и анестезиологични грижи.
- Анкетатор по проект на Световна банка за проучване на доболничната помощ.
- Участвала е в проект "Домаини грижи на" БЧК (2002-2006 г.).
- Проект Леонардо да Винчи II - Развитие на компетенциите на старшите медицински сестри (2002-2006 г.).
- Технически секретар по Проект обучение по здравен мениджмънт, магистърски програми на Фондация „Отворено общество“ (2002-2004 г.).
- Организационен секретар на проект CONF BG – 2006 г. "Предизвикателства пред здравеопазването в разширена Европа – опит на държавите членки и перспективи пред присъединяващите се държави".
- Технически секретар на Консултативен съвет по здравни грижи (2007 г.).

- Проф. Александрова, Вие сте първият председател на първата организация на медицинските сестри в България. Бихте ли разказали какви бяха първите стъпки на организираното сестринство у нас?

- Връщате ме в далечната 1991 г., във времето на огромна вяра в промяната, на безграничния ентузиазъм и разбира се, на младостта. Първите стъпки на организираното сестринство не бяха лесни. Ние в почти същия състав, заедно с г-жа Милка Василева и г-жа Петя Недкова, бяхме много спонтанни и същевременно упорити в исканията си, разписани в нашата програма, знаехме какво искаме. Програма ФАР и

европейските консултанти от Франция и Белгия ни помогнаха да постигнем и реализираме исканията заложили в програмата на Българския съюз на полувисшите медицински специалисти (БСПМС) - така се казваше днешната БАПЗГ. Исканията ни бяха скромни - да повишим качеството на грижите за пациентите, да подобрим организацията на управлението на лечебните заведения чрез различно ниво на обучение за главните и старшите медицински сестри/акушерки, да въведем следдипломно обучение - специализации и непрекъснато обучение за всички професионалисти по здравни грижи.

- В контекста на организираното сестринство в България към днешна дата постигнати ли са основните цели, които си поставихте преди години с Вашите съмишленици?

- Разбира се основните цели отдавна са реалност. От 1995 г. за главните и старшите медицински сестри стартира 3-годишно обучение с образователно квалификационна степен „Бакалавър“ в специалност "Управление на здравите грижи", а от 2007 г. медицинските сестри и акушерките завършват 4-годишно обучение с образователно квалификационна степен „Бакалавър“.

- Каква е мотивацията на новите Ви студенти да учат в избраните специалности - какво споделихте с членовете на журито по време на интервютата за прием в университета?

- Определено трябва да се подчертае, че кандидат-студентите, които избират да учат за специалностите „Медицинска сестра“ и „Акушерка“, са силно мотивирани по отношение на професионалната си насоченост. Голяма част от тях избират тези две професии поради желанието да се грижат за хора с различни здравословни проблеми. Влияние върху избора им на професия често оказват членове на семействата, които са упражнявали тази професия или все още работят в сферата на здравеопазването. При по-голяма част от тях желанието им да извършват грижи е осъзнато и съвсем целенасочено, а не само желание да бъдат приети за студенти в някаква специалност. Това от своя страна гарантира значителна ангажираност и отговорност по време на обучението и добра професионална реализация след дипломирането.

ИНТЕРВЮ

- В поздравителното си слово при откриване на учебната година ректорът на Медицински университет - София проф. д-р Виктор Златков изтъкна, че през последните 7 години най-старото висше медицинско учебно заведение у нас неизменно е на първо място в рейтинговите класации на МОН в 5 направления на медицинското образование: "Медицина", "Дентална медицина", "Фармация", "Здравни грижи" и "Обществено здраве". Какво според Вас откроява Медицински университет - София от другите висши учебни заведения за медицинско образование?

- Действително Медицински университет - София има утвърден авторитет сред висшите училища в страната и в чужбина на основата на дългогодишни традиции в обучението на медицинските специалности и големи възможности за научноизследователска дейност на преподавателите и студентите. Обучението по специалностите „Здравни грижи“ и „Обществено здраве“, което се осъществява във Факултета по Обществено здраве, е създадено чрез европейски проекти и продължаваме да актуализираме програмите в съответствие с обучението в други европейски държави. Бих искала да изтъкна опита и авторитета на преподавателите в университета, които успяват да мотивират студентите и да ги подготвят като добри професионалисти.

- Бихте ли разказали с няколко думи за програмите, по които се осъществява обучението на студентите в направление "Здравни грижи"?

- Програмите са разработени на базата на държавните изисквания, но своевременно се актуализират и променят. Периодично се провеждат проучвания за мнението на студентите по отношение на съдържанието и обема на програмите, след което се обсъждат препоръките на студентите и се актуализират темите за лекционно и практическо обучение. Целта е да се предоставят на студентите знания и умения, чрез които да изградят високи професионални компетенции като медицинските сестри, акушерки, лекарски асистенти и кинезитерапевти. Създали сме също практика преди началото на всяка учебна година да проверяваме и коригираме учебната документация за всяка една специалност.

- Какви са нагласите на студентите от трети и четвърти курс - в България ли искат да се реализират професионално или в чужбина?

- Във Факултета по обществено здравеопазване на МУ - София са изградени традиции по отношение проучване на желанието и нагласите на студентите от последните курсове за професионалната им реализация. Независимо че непрекъснато се говори за излизането на нашите специалисти в чужбина, аз считам, че студентите от специалностите „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ избират да работят в лечебни заведения у нас. Вероятно една от причините е, че студентите, които се обучават в тези специалности нямат необходимата езикова подготовка, за да се реализират в чужбина. Почти всички започват работа тук, но след време, след натрупване на професионален опит и ако усвоят чужд език, някои от тях търсят реализация в чужбина.

- Какви мерки според Вас биха довели до повишаване на интереса на младите хора към професиите на медицинската сестра и акушерката?

- За да се повиши интереса на младите хора към тези благородни професии трябва цялото общество да промени отношението си към работата на професионалистите по здравни грижи, които са съществена част от медицинското обслужване на пациентите. За съжаление обществото ни не се отнася с нужното уважение към медицинските сестри и акушерките, поради което и младите хора трудно избират тези професии. Трябва също да отбележим и ниското заплащане на труда на тези професионалисти като важен фактор за мотивацията на младите хора. Необходимо е адекватно заплащане, което да отговаря от една страна на подготовката и квалификацията, която те получават в университета и от друга - на високата отговорност на тези професии за живота и здравето на пациентите.

Разговора води Румяна Милева

Публикувано в Електронния бюлетин на БАПЗГ, брой 9/2018 г.